

[Hans Conrad Koefoed.]

cille fandt desværre grobund i udstrakte kredse.

Den første verdenskrigs for Danmark så lykkelige udgang bragte ingen afgørende ændring i dette forhold. Der var end ikke på dette tidspunkt i det danske folk et flertal med en positiv indstilling overfor forsvaret. Så kom Hitlerpolitikken voldsomme fremmarch, og den skabte officielt dette flertal med positiv indstilling, men efter min mening betød det ikke i praksis, at et flertal i vort folk var gennemsyret af en virkelig værnevilje. Hertil bidrog vel nok, at det danske folk i sig selv heldigvis er ganske umilitaristisk, og dertil kom resterne af gammel uvilje mod alt militær, men efter min opfattelse lå alligevel den største hindring for skabelsen af en virkelig værnevilje deri, at der aldrig var opnået kontakt mellem militæret, d.v.s. befalingsmændene, lærerne for og lederne af de værnepligtige unge, og de unges forældre og pårørende, d.v.s. civilbefolkningen. Om skyldspørgsmålet her har der været ført mange diskussioner — i slige tilfælde er det gerne sådan, at der er nogen skyld på begge sider —, men jeg vil gerne sige, at skyldspørgsmålet interesserer mig overhovedet ikke. Det, der interesserer mig, er kun at få forholdet ændret, for det består desværre i nogen grad endnu.

For at fremkalde en virkelig værnevilje i det danske folk måtte der desværre en ulykke til for vort land, besættelsen i årene 1940—45, ja, jeg kan jo næsten tilføje 1945—46. Men så var værneviljen der også, og noget er der vel nok slidt på den i de år, der er gået, bl. a. også fordi vort befalingsmandskorps har været utilstrækkeligt, og derfor har måttet forceres for meget, men endnu, tror jeg man kan sige, er værneviljen tilstede. Det gælder da nu om at fastholde den og befrugte den, så den kan vokse sig stærk og fast.

Forsvarets personel, befalingsmændene, er forbindelsesleddet mellem de værnepligtige og befolkningen, og det er derfor, jeg for mit vedkommende betragter personelordningen som så afgørende vigtig for hele vor forsvarsordning. Befalingsmændene skal ikke blot være i besiddelse af faglig dygtighed, men også være af en høj menneskelig standard, således at deres omgang med og behandling af de indkaldte kan virke befrugtende på et godt forhold mellem militæret og befolkningen og dermed på værneviljen. Jeg vil gerne fra denne plads udtale et inderligt ønske om, at begge disse parter i fremtiden virkelig vil forstå betydningen heraf.

Allerede venstres første forsvarsminister, generalmajor Madsen, udtalte ved en given lejlighed: hvorledes end den endelige ordning af vort forsvarsvæsen bliver, må den betragtes som mislykket, når den ikke har folkets tillid. Jeg er sikker på, at han havde ret.

For en tid har vi under de givne forhold fundet den bedste betryggelse i fællesskab med andre demokratiske nationer, men til alle tider og under alle forhold vil et folks virkelige værnevilje give størst tryghed, når det drejer sig om folkets frihed og nationens selvstændighed, og i sidste instans er det dog dette og intet andet, hvorom det hele drejer sig. Derfor skal jeg slutte disse udtalelser med et varmt ønske om, at lovforslaget må kunne virke fremmende og befrugtende på vort folks værnevilje, og med dette ønske kan jeg på mit partis vegne anbefale også dette lovforslag til tingets hurtige og velvillige behandling.

Norup: De af regeringen her fremsatte forsvarslovforslag, som er baseret på flertalsbetænkningen fra forsvarskommissionen, danner sammen med hjemmeværnsloven af 1948 og loven af maj 1950 et lovkompleks, som skal danne det samlede fundament for de danske værns genopbygning i en tidsbegrænset periode fremover. De danner — og det ønsker jeg særlig at fremhæve ved denne lejlighed — en overordentlig vigtig epoke i dansk militæropolitisk historie og udvikling. For første gang er der, som også fremhævet fra anden side, dannet et overordentlig stærkt og stort parlamentarisk flertal blandt arbejdere, bønder og borgere om at skabe et effektivt dansk forsvar for frihed og fred på basis af en atlantisk forsvarsalliance, der nødvendigvis måtte bryde den tidligere traditionsbundne neutralitetspolitik. Samtidig har i logisk konsekvens heraf dansk udenrigspolitik for første gang i mange år stillet de danske værn en positiv og praktisk opgave at løse. Der har for kort tid siden været en større udenrigspolitisk debat, så jeg skal afholde mig fra at komme nærmere ind på årsagerne til og baggrunden for vor nye udenrigspolitik, men skal principielt fremhæve, at det er første gang i mange år, at et så overvældende flertal af denne rigsdag har erkendt, at indgående samarbejde og dyb overensstemmelse mellem udenrigspolitik og militære magtmidler er en af grundpillerne for staten. Det kunne i denne forbindelse være fristende nu ved denne militæropolitiske epoke at trække linien op for dansk udenrigspolitik og forsvarspolitik gennem de senere tider, nærmere betegnet fra